

PM Rotel I (Dnr KS 2024/453)

Uppföljning av budget 2024 – Terialrapport 1 per den 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad

Samt ärenden som sambehandlas med terialrapport 1

Redovisning av hur rekommendationer i utredningen avseende skolplattformen ska kunna beaktas vid stadens stora digitaliseringsprojekt, dnr KS 2024/475

Uppföljning för 2023 av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023, dnr KS 2024/506

Beslut om sociala investeringar i samband med terialrapport 1 2024, dnr KS 2024/548

Hysesstöd till Tekniska museet, dnr KS 2024/596

SHIS Bostäder, budget och verksamhetsplan för 2024, dnr KS 2023/1472

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Terialrapport 1 för år 2024 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjusteringar för minskade nettokostnader med 7,3 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2024 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. Nämnderna medges budgetjusteringar för ökade investeringsutgifter med 30,2 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv 4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2024 års budget enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

4. Stadsdelsnämnderna medges budgetjusteringar för ökade nettokostnader med 16,7 mnkr. Finansiering sker genom utdelning från donationsfonder och fördelas enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 542 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Nämnderna uppmanas och stadens bolagsstyrelser uppmanas, genom Stockholms Stadshus AB, att vidta åtgärder enligt stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Basnyckeltal med utfall för år 2023 godkänns enligt bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Redovisning gällande hur rekommendationer i utredningen avseende skolplattformen ska kunna beaktas vid stadens stora digitaliseringsprojekt (dnr KS 2024/475) godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Uppföljning för 2023 av Stockholms stads miljöprogram 2020-2023 (dnr KS 2024/506) godkänns i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Medel för sociala investeringar beviljas arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden för Lärkedjan – anställning med validering samt Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd för Praktiskt hållbar självförsörjning (dnr KS 2024/548) i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Stiftelsen Tekniska museet beviljas hyresstöd (dnr KS 2024/596) om 6,2 mnkr för perioden 2025-2029 i enlighet med stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Anmälan av SHIS Bostäders budget och verksamhetsplan för 2024 (2023/1472) godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertialrapport 1 från nämnderna.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av kommunfullmäktiges budget 2024 ska stadens nämnder upprätta tertialrapport 1 med helårsprognos med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och för att uppnå kommunfullmäktiges mål.

I föreliggande ärende, Uppföljning av budget 2024 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad, redogörs för stadsledningskontorets prognostiserade resultat för helåret samt för bedömning av

uppfyllelse av verksamhetsområdesmålen för innevarande år, utifrån nämndernas och bolagsstyrelsernas tertialrapporter. Syftet är att genom samlad information om ekonomi och verksamhet ge stadens ledning en helhetsbild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. I ärendet fördelas även vissa medel.

Utifrån uppföljningen har stadsledningskontoret lämnat en helårsprognos samt bedömt måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges respektive mål för helåret.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Tertialrapport 1 visar en fortsatt god måluppfyllelse, såväl ekonomiskt som verksamhetsmässigt. Det är glädjande och innebär att Stockholm i en svår ekonomisk tid klarar att ge medborgarna en bibehållen välfärd samtidigt som arbetet med att ställa om Stockholm till en hållbar stad fortsätter.

Runt om i landet tvingas kommuner och regioner varsla anställda i välfärden. Det är i grunden resultatet av en nationell politik som tydligt underfinansierat skola, vård, omsorg och kultur.

Tack vare de initiativ för en stärkt finansiering som Stockholms rödgröna majoritet fattat kan nu verksamheterna värnas och utvecklas.

Utän den finansiering som skatte- och avgiftshöjningar inneburit hade betydande sparkrav behövt ställas. Den stärkta finansieringen har också uppmärksammats i stadens kreditvärdering där Standard & Poor's konstaterar att staden kommer behålla en robust budgettillämpning under 2025 tack vare skattehöjningen från och med 2024. Men inte heller Stockholm klarar sig opåverkat förbi den ekonomiska krisen. Det är tacksamt att inflationen nu sjunker, men den tidigare höga nivån har inneburit en ny kostnadsplåtå som drabbar såväl drifts- som investeringsbudgeten. Det är centralt för stadens långsiktiga hållbarhet att ekonomin fortsatt hanteras ansvarsfullt.

Med detta sagt finns det fortfarande utmaningar som framgår av tertialrapporten.

Vad gäller äldreomsorgen är den demografiska utvecklingen en utmaning i hela landet. För att hantera den har staden ett stort fokus på förebyggande arbete och att stärka upp verksamheten i egen regi.

Lågkonjunkturen, de höjda räntorna och den kontraproduktiva nationella politiken har bidragit till att bostadsbyggandet avstannat i hela landet. Så även i Stockholm. Tertialrapporten visar de svårigheter stadens verksamheter har att uppnå målen inom dessa områden. Även om det finns höga ambitioner för samhällsplaneringen på exploaterings- och stadsbyggnadskontoret hjälper det föga om den nationella politiken i grunden gör det olönsamt att påbörja bostadsbyggandet.

Det dödliga våldet plågar Stockholm och det finns ett fortsatt behov av stärkt trygghetsarbete. Avgörande är att det behövs fler poliser till Stockholm. Det är ett misslyckande att antalet poliser i polisregion Stockholm inte ökar i den takt som behövs. Polisfacket konstaterar att det saknas 1000 poliser i polisregionen och efter valet 2022 minskade åter antalet platser på polisutbildningen i Stockholm. Regeringen bär här ett mycket stort ansvar.

Stockholms stad ska vidta de åtgärder som krävs för att förebygga och bekämpa kriminalitet. Därför fortsätter nu arbetet med att förstärka socialtjänsten, förskolan, skolan och fritidsverksamheter för barn och unga. Vi ska också stärka samarbetet med civilsamhället lokalt.

I budgeten för år 2024 höjdes anslagen till socialtjänsten med mer än 200 miljoner kronor. Med ett nytt samverkansavtal och förstärkt samverkan mellan polis, socialtjänst och skola har behovet av insatser synliggjorts och utökats. Med det har följt ett behov av fler placeringar och därpå ökade kostnader. För att dessa ska kunna täckas och övriga förebyggande insatser ska kunna fortgå föreslås därför nu en extra satsning om 15 miljoner kronor.

Skolan och förskolan utgör några av de viktigaste förebyggande insatser som finns. Med fler inskrivna barn i förskolan, fungerande utbildning som tidigt ger rätt insatser och ser varje barns och elevs behov ges förutsättningar att fler ska se sin framtid i studier, jobb och sammanhållning.

Därför är det centralt att skolorna ges bra ekonomiska förutsättningar. I avsaknad av tillräckliga generella statsbidrag valde regeringen sent omsider att stödja skolorna med ett tillfälligt riktat statsbidrag. Det kommer tyvärr efter att staden och skolorna antagit sina budgetar för året. Avsaknaden av besked om exakta nivåer samt om stödet kommer finnas kvar riskerar innebära att verksamheterna inte vågar använda de av staten beslutade anslagen. Vi delar denna oro men vill understryka att de begränsade men beslutade pengarna behöver komma verksamheterna till del. För skolor i Stockholms stad kan det innebära närmare 50 miljoner kronor.

Med den tidigare regeringens politik fanns det innan valet 2022 ett riktat anslag till sommarlovsaktiviteter för barn och unga. Detta var den SD-stödda regeringen snabba med att prioritera bort.

Stockholms stads rödgröna majoritet har därför sedan år 2023 beslutat att ge ett motsvarande anslag till stadsdelarna som ska erbjuda kostnadsfria aktiviteter i Stockholm hela sommaren. Vi måste göra allt för att förhindra nedskärningar som drabbar barn och deras familjer när regeringen gör det motsatta. Alla barn har rätt till en roligt, tryggt och meningsfullt sommarlov – oavsett familjens ekonomiska situation.

Även i år föreslås nu ett riktat anslag till stadsdelarna för fritidsaktiviteter under sommarlovet om totalt 11 miljoner kronor. Det fortsätter att öppna fritidsbibliotek runt om i staden för att fler ska ha möjlighet att låna utrustning i sitt närområde. Skärholmens stadsdelsnämnd har dessutom inlett ett samarbete med organisationen

Fritidsbanken och tilldelas medel för att starta upp verksamhet tillsammans. Fritid och kunskap möts också när Tekniska museet nu etablerar en filial i Tensta. Verksamheten kommer till efter ett samarbete mellan museet, staden, Hemsö och Gålöstiftelsen. I tertialrapporten anslås medel för den del av lokalhyran som staden ska betala. Det är ytterligare ett exempel på insatser som ryms inom stadens arbete med Fokus Järva och kommer bidra till såväl rikare fritid som en nyfikenhet och ökade kunskap.

I tertialrapporten tydliggörs också att staden förlänger compensationen till stadsdelarna för att barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna få behålla det höjda bostadsbidraget. Medlen fördelas i tertialrapport två men redan nu redovisas ett utfall så att stadsdelsnämnderna kan planera sin verksamhet. Det är samtidigt ett välkommet besked till barnfamiljer i utsatt ekonomisk situation efter år av hög inflation och allt svårare privatekonomiska förutsättningar.

Fler ska kunna jobba och därmed inte vara i behov av försörjningsstöd. Därför har staden jobbat aktivt med Stockholmsjobb. Dessa har delvis finansierats med statliga bidrag vilka nu regeringen kraftigt reducerat. Till följd av regeringspolitiken skulle ett uteblivet ökat anslag från staden leda till att färre jobbar och fler blir i behov av bidrag. Vi vill se en motsatt utveckling och säkerställer därför att kostnaderna täcks upp av staden. Samtidigt, och som led i att fler ska kunna jobba, föreslås kommunstyrelsen bevilja en social investering, Lärkedjan, som innebär fler anställningar kombinerat med validering. Projektet pågår i fyra år och omfattar totalt drygt 20 miljoner kronor.

I ärendet följs stadens miljöprogram och klimatbudget upp. I detta och i det nya miljöprogram som är under remissbehandling visas Stockholms höga miljöambitioner. På många sätt utgör det motpolen till den nationella politiken där sänkta ambitioner leder till ökade utsläpp. Uppföljning av programmen är av största vikt för den fortsatta tillämpningen och genomförandet i stadens verksamheter. Flera glädjande resultat syns i uppföljningen. Målet om minskade växthusgasutsläpp bedöms uppfyllas helt. Minskningen av utsläpp fortsätter, inte minst från transportsektorn, genom ökad solenergiproduktion, ökad energieffektivisering samt genom att stadens insatser för att stimulera elektrifiering fortgår.

Samtidigt är det uppenbart att vi befinner oss i ett globalt klimatnödläge och att det finns utmaningar att nå alla mål. Antalet flygresor behöver minska och andelen insamlat matavfall behöver öka för att nämna några konkreta exempel. Det är viktigt att staden inom ramen för det nya miljöprogrammet arbetar vidare med åtgärder utifrån de områden där målen inte nås.

I tertialrapporten föreslås också kommunstyrelsen besluta om stöd till en rad viktiga projekt avseende klimatinvesteringar samt inom ramen för lokala åtgärdsprogram för vatten. Klimatåtgärderna handlar både om att minska utsläppen och om att klimatanpassa staden så att motståndskraften mot klimatförändringarnas konsekvenser stärks. Under rubriken demokrati och mänskliga rättigheter anslås medel till en rad stadsdelsnämnder för att förstärka EU-projektet Scale Stockholm

som syftar till att skapa så kallade omställningsarenor, återkommande dialogforum där olika lokala aktörer samlas för att ta fram förslag och testa insatser som bidrar till stadens klimatomställning.

Tertialrapport 1 för år 2024 visar sammanfattningsvis att stadens verksamheter jobbar ambitiöst med stadens mål och att måluppfyllelsen är god.

Stockholm den 12 juni 2024

Karin Wanngård

Bilagor

0. Uppföljning av budget 2024 – Tertialrapport 1 per den 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad, dnr KS 2024/453-1.1
1. Budgetjusteringar beviljade av stadsledningskontoret, dnr KS 2024/453-1.2
2. Resultatprognos och prognos på investeringsplan, dnr KS 2024/453-1.3
3. Ändringar av indikatorer och basnyckeltal, dnr KS 2024/453-1.4
4. Uppmaningar till stadens nämnder och bolagsstyrelser, dnr KS 2024/453-1.5
5. Basnyckeltal med utfall för år 2023, dnr KS 2024/453-1.6
6. Uppföljning av Stockholms stads miljöprogram och klimatbudget 2023, dnr KS 2024/453-1.7

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner och Dennis Wedin (båda M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att delvis avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. Att därutöver anföra

I ärendet – Uppföljning av budget 2024 - Tertialrapport 1 per 30 april med helårsprognosuppföljning av budget för Stockholms stad – redogörs för stadsledningskontorets analys, synpunkter och förslag utifrån granskning och uppföljning av nämndernas och bolagsstyrelsernas tertialrapporter.

Den ekonomiska prognosen för helåret är ett resultat om 7 mnkr. Prognosen är en kraftig försämring i jämförelse med prognosen i tertialrapport 1 år 2023 som uppgick till 514 mnkr. Det prognostiserade resultatet visar väsentliga avvikelser gällande posterna skatteintäkter och begravningsavgifter samt anslag pensioner/arbetsgivaravgifter. Det beror framförallt på ett försämrat skatteunderlag och högre pensionskostnader än budgeterat.

Det ansträngda ekonomiska läget visar på behovet av att bedriva en ansvarsfull ekonomisk politik och prioritera kommunens kärnverksamheter. Det är särskilt viktigt med en balans mellan resultat, skuld och investeringar för att garantera att Stockholm har långsiktigt hållbara finanser. Dessvärre kan vi konstatera att stadens skuld är stor och stiger snabbt eftersom investeringar är omfattande och lånefinansieras till en betydande del. Precis som SLK självt slår fast innebär en ökad skuldsättning att räntekostnaderna ökar och att kreditbetyget riskerar att försämrans, vilket i sin tur leder till att lånekostnaderna ökar ytterligare. Stockholms stad närmar sig nu snabbt detta läge, utan att den styrande majoriteten har någon plan för att vända utvecklingen.

Majoritetens skattehöjning undergräver arbetslinjen och gör det mindre lönsamt att arbeta. Moderaterna vill i stället stärka arbetslinjen och göra det lönsamt att gå till jobbet. Trösklarna för att komma in på arbetsmarknaden är för höga, och för många som har jobb arbetar för få timmar. Vi vill därför sänka kommunalskatten.

En bra skolgång stärker barn och ungas framtidsutsikter och är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa. Tyvärr visar flera indikatorer att utvecklingen i Stockholms skolor går åt fel håll. Andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i matematik i årskurs minskar, andel elever som nått kravnivån på det nationella provet i svenska/svenska som andraspråk i årskurs minskar, andelen elever i årskurs 6 med godkänt betyg i alla ämnen minskar och andelen elever i årskurs 9 med godkänt betyg i alla ämnen minskar. Det är en utveckling som måste vändas.

Moderaterna satsar mer pengar än majoriteten på skolan, för att staden inte ska hamna i samma situation som förra året när majoriteten underfinansierade den, med nedskärningar som följd. Medan majoriteten bara talar om driftformen, talar vi om innehållet i klassrummet, med fokus på tidiga insatser och lästräning för att alla elever ska få en bra start i livet. Kunskapsresultaten i skolorna måste öka.

Det dödliga våldet plågar Stockholm och det finns ett fortsatt behov av stärkt trygghetsarbete. Tyvärr kan vi konstatera att Socialdemokraterna skjuter ifrån sig ansvaret. Finansborgarrådet slår fast att Stockholm behöver fler poliser. Det är viktigt för att vända utvecklingen och Moderaterna delar den uppfattningen. Men staden har ett eget ansvar för att hela Stockholm ska vara tryggt. Jämte ett förebyggande arbete som tar sin utgångspunkt i bra skolor och en välfungerande socialtjänst så krävs det insatser för att öka tryggheten här och nu. Detta lokala trygghetsarbete tar majoriteten inte ansvar för. Moderaterna satsar betydligt mer för ökad trygghet med fler ordningsvakter, trygghetskameror och tryggare stadsmiljö med bland annat mer belysning.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.

2. Därutöver anför följande.

När Liberalerna styrde skolan i staden höjdes skolresultaten tack vare fokus på skolnärvaro, undervisningskvalitet, trygghet och studiero. Kunskapsresultat, skolnärvaro, studiero och undervisningskvalitet är det som även fortsatt behöver vara fokus för skolorna i Stockholm. Tyvärr ser vi i år, liksom ifjol, att närmare hälften av eleverna i årskurs 5 och årskurs 8 uppger att de inte kan arbeta i lugn och ro på lektionerna. Detta är oroväckande. Vi vill se en fördjupad samverkan och samhandling med socialtjänsten kring elever med beteendeproblem för att stärka elevernas möjlighet till skolframgång och skolans lärande uppdrag.

Vi ser i tertialrapporten inga skrivningar alls när det gäller samverkan kring skolnärvaro. Detta är oroväckande då vi återigen får rapporter från stadens skolor att omfattande skolnärvaroproblematik hänvisas tillbaka från socialtjänsten till skolorna själva att hantera, trots att Kommunfullmäktige enhälligt ställt sig bakom förtydligade riktlinjer om socialtjänstens medansvar för att stabilisera elevers skolgång. Konkret gemensam handling är svaret på komplexa utmaningar och exempelvis skolans och socialtjänstens utvecklade arbets sätt visar tydligt på positiva resultat. Det är ett arbete som inte kan anses vara klart eftersom så kallat stuprörstänk fortfarande förekommer inom stadens verksamheter.

Om den nationella läskrisen läser vi ingenting om i tertialrapporten, inga resultat eller analys av hur läsförmågan utvecklas för eleverna i Stockholms skolor. Med tanke på den nationella läskrisen så borde läsning ges större uppmärksamhet så att inte skolresultaten börjar rasa igen.

Det framgår heller inget om gymnasieskolans anpassning till arbetsmarknadens behov. Då ny lagstiftning kommit som anger att gymnasieutbildningen ska dimensioneras i högre grad utifrån vad arbetsmarknaden behöver, ser vi att studie- och yrkesvägledarna behöver arbeta mer med att marknadsföra yrkesprogrammen där det finns stor arbetskraftsbrist men få sökanden.

I och med regeringens vårandringsbudget beräknas cirka 45-50 miljoner kronor tillföras Stockholms skolor, vilket vi ser positivt på.

På förskolans område är det intressant att barngrupperna blir större. Vi finner detta märkligt då den rödgröna majoriteten deklarerat att de skulle bli mindre. Här finns det således utrymme för förbättring och vi anser vidare att staden måste fortsätta arbetet med att se till att varje barngrupp och avdelning i förskolan har åtminstone en legitimerad förskolelärare, inom såväl de fristående som de kommunala förskolorna.

När det gäller placerade barn som når målen i kärnämnen har resultaten försämrats. Vi har föreslagit systematisk och anonymiserad sammanställning av skolresultat på aggregerad nivå, samt uppföljning av hälsa och tandstatus för de omhändertagna och

placerade barnen. Vi har också föreslagit ett eftervårdsprogram för placerade barn. Samtliga dessa förslag har den rödgröna majoriteten tyvärr avslagit.

Vi noterar att det i tertialrapporten framkommer att stadsdelarna visar ett underskott på över 50 miljoner med anledning av dyra placeringskostnader för omhändertagna barn. De stadsdelar som rapporterar underskott är också samma stadsdelar som tidigare tilldelades resurser från den så kallade Skyddsfonden föregående mandatperiod, just för att kompensera för oväntade och höga placeringskostnader. Placeringskostnader är nästintill omöjliga att budgetera för på förhand vilket föranledde inrättandet av den skyddsfond som den rödgröna majoriteten avskaffat.

Det framgår av tertialrapporten att endast sju av elva stadsdelsnämnder bedömer att de kommer att nå sitt årsmål när det gäller antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod. Vi ser detta som en prioriterad fråga för staden att förbättra. Vi vill framhålla att bristande kontinuitet, med en hög andel olika personal hos den enskilde brukaren, ökar riskerna för stöld. Tillfället gör tjuven, som talesättet säger. Det här är också en fråga som kan regleras nationellt, det vill säga hur många anställda som är hemma hos äldre. Det är sedan länge känt att hemtjänsten har ett antal problem och utmaningar. Det handlar bland annat om brister i personalkontinuitet, kompetens och samordning. Av Barbro Westerholms (L) utredningsförslag om en fast omsorgskontakt i hemtjänsten framgick att i genomsnitt träffar omsorgstagare 16 olika hemtjänstpersonal under en tvåveckorsperiod. Det handlar i praktiken ofta om betydligt fler personer eftersom nattpersonal och hemsjukvårdspersonal inte är inräknade. För de flesta äldre är det tryggare att få stöd av personal som de känner igen och med vilka en ömsesidig relation har byggts upp.

Att Bostad först-, försöks- och träningslägenheter samt genomgångsbostäder för barnfamiljer inte efterfrågas i den omfattning som årsmålet anger står i kontrast till den statistik staden har gällande målgrupperna för dessa insatser. Om så är fallet behövs det rimligen ett mer uppsökande arbete för att nå målgruppen och erbjuda dessa boendelösningar. Samtliga av dessa insatser riktar sig till målgrupper som i låg eller ingen utsträckning själva efterfrågar den typen av stödinsats.

Liberalerna har under lång tid varnat för den mer utåtriktade och konfrontativa aktivismen från högerextrema, med ökad användning av våld som politiskt medel för att tysta och skrämna motståndare. Vi har också i närtid sett flera våldsdåd där ett politiskt möte i Gubbängen attackerades, ett migrantläger i skogen blev sönderslaget av nazister och högerextrema har även hyrt en av stadens gymnastiksalar för att träna närstrid. Det högerextrema våldet är på sikt systemhotade och riskerar skada det demokratiska samtalet. Att det helt saknas skrivningar om detta i tertialrapporten och vad som görs för att motarbeta detta är därför anmärkningsvärt.

Den rödgröna majoritetens ensidiga fokus på Järva fortsätter även i tertiärrapporten. Trots en rad grova våldsdåd och flera med dödlig utgång i Skärholmen benämns inte stadsdelen alls i den bemärkelsen.

På ett antal studiebesök runt om i staden som Liberalerna har varit på har verksamheterna själva beskrivit att de upplever problem med att hantera kränkningar utifrån HBTQI+-perspektivet. Därför finner vi det märkligt att HBTQI-perspektivet saknas i T1:an för och verkar vara lågt prioriterat, trots att vi exempelvis tidigare noterat att HBTQI-certifieringar inte sker i stadens utsatta områden, och det är frågor som alla delar av staden behöver arbeta med för att utvecklingen ska gå framåt. Färsk statistik från våra grannländer visar på en extrem ökning av anmälda hatbrott riktat mot HBTQI-personer och även i Sverige ser vi att hat och hot mot HBTQI-personer blir allt vanligare och tyvärr ”normaliserat”.

Stockholm ska vara en tolerant och välkomnande stad för HBTQI+-communityt, varför vi Liberaler oroas över hur lite fokus det nuvarande styret har på trygghetsskapande och värdegrundsarbete så att alla oberoende läggning ska kunna leva ett tryggt och värdigt liv i Stockholm.

Liberalerna har vid flera stora förändringar i stadsmiljön verkat för medborgardialog som verktyg för att dels hitta pragmatiska lösningar på problem men även för att öka förändringarnas legitimitet. Genom att medborgarna känner delaktighet kommer staden lyckas bättre med den gröna omställningen. Därför anser Liberalerna att utökningar av miljözoner i staden både ska föregås av och följas under införandet med djupare dialog mellan staden och boende/näringsidkare.

Liberalerna anser att det saknas konkreta och verkningfulla åtgärder för hur majoriteten avser bemöta det totalt avstannade bostadsbyggandet som vi ser. Av stadens mål om 6000 påbörjade bostäder har endast 553 påbörjats. Så låga siffror har vi inte sett sedan finanskrisens år, inte heller antalet målet markanvisade bostäder är i närheten av att uppnås. Samtidigt anser majoriteten att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet - Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med – att vara delvis uppfyllt, grundat i att styret har uppfyllt ett antal aktiviteter som inte kommer lösa bostadskrisen här och nu.

Det är bekymmersamt att se hur de rödgröna verkar lägga alla sina ägg i en korg kring en hypotetisk exploatering i Bromma parkstad som ligger flera decennier fram i tiden när vi står inför en djup bostadsbrist här och nu. Konsekvenserna av detta befarar Liberalerna, utöver det direkt problematiska för den enskilde individen som saknar en långsiktig och trygg bostad att även påverka Stockholms attraktionskraft negativt. Vi ser därmed risker att bostadsbristen kommer kunna leda till en stor framtida kompetensbrist om inte det nuvarande styret agerar här och nu.

För att få fart på bostadsbyggandet i en tid där det rådande marknadsläget är försvårande, behöver vi från politikens sida gå in och underlätta. Liberalerna menar att stora regelförenklingar krävs som idag sätter stopp och eller är fördyrande men även andelen direktanvisningar som vi sett sedan det nuvarande styret tagit över behöver minska.

Vi noterar även att stadens flera investeringsutgifter har kraftigt ökat över beslutat budget. Det är djupt problematiskt att styret har stora svårigheter att vidta åtgärder för att få kontroll på kostnaderna. Konsekvenserna av att ett stort antal projekt som staden påbörjat har fördyrats, i några fall med över 100 % blir att andra viktiga satsningar trängs undan eller får pausas. Detta är en väldigt negativ utveckling och Liberalerna har tidigt varit ute och krävt att externa revisorer måste tillsättas för att se över stadens rutiner gällande framtagandet av både kalkyler och planer innan projekt godkänns. Utöver det ska revisorerna även kontrollera hur projekten följer de beslutade ramarna och härigenom belysa var i processen staden brister.

Kommunstyrelsen

Reservation av Christofer Fjellner, Annika Friberg och Jonas Nilsson (alla M) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att avstå från att delta i beslut
2. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna har en annan vision och ekonomisk planering för Stockholm stad. Eftersom detta ärende avser budgetjusteringar relaterade till den rödgröna majoritetens budget 2024 väljer vi att avstå från att delta i beslut

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Reservation av Kristin Jacobsson (C) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Att därutöver anföra följande.

Tertialrapport 1 2024 med helårsprognos för kommunstyrelsen är en uppföljning av kommunfullmäktiges budget 2024 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och för att uppnå kommunfullmäktiges mål.

I Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige finns bland annat en omfattande satsning på ytterstaden, ökade investeringar för att få bort planbristen och en rad konkreta åtgärder för att Stockholm ska visa vägen inom miljö- och klimatområdet, inklusive mer resurser till skötsel av parker och grönområden och mer svensk mat på tallriken.

Stockholm har stora utmaningar. Utanförskapet på vissa platser är stort, kriminaliteten växer där Stockholm och Sverige befinner sig i en eskalerande våldsspiral orsakad av kriminella nätverk. Det är svårt att hitta bostad, det är brist på både förskollärare och förskoleplatser och vi kämpar med att hinna bygga skolor i den takt vi behöver. Stockholms skolor är dessutom hårt pressade av en stram ekonomi vilket fått stora konsekvenser. Stockholm, som tidigare varit en ledstjärna i klimatarbetet, riskerar att halka efter.

Konjunkturen har skapat stora utmaningar för ett välbehövligt tillskott av bostäder i olika upplåtelseformer. Bristen på de bostäder som behövs för att flera yrkeskategorier ska kunna bo i Stockholm är akut och detta hämmar även Stockholms tillväxt. Av stadens mål om 6000 påbörjade bostäder har endast 553 påbörjats, et är chockerande låga siffror och beviset att styret måste börja agera. Antal markanvisade bostäder till stadens allmännyttiga bostadsbolag

är såhär långt 0, med ett årsmål på 2 500. Vi ser med oro över det faktum att staden inte lyckas i bostadspolitiken.

Det är också tråkigt att staden väljer ett alldeles för ensidigt fokus på Järva, trots att flera av stadens ytterområden behöver liknande stöd.

För att klimatmålen ska kunna nås behöver staden jobba på flera fronter samtidigt, dels med

ny teknik genom bolaget Stockholm Exergi som kan fånga in och lagra koldioxid, dels

fasa ut fossila bränslen genom kraftfulla incitament, beteendeförändringar och energieffektiviseringar. Centerpartiet är oroliga för att Stockholm kommer – på grund av en regering som kraftigt försvagar klimatpolitiken och ett styre i staden som sätter fel prioriteringar – missa sina långsiktiga klimatmål. Vi noterar med stor besvikelse att det viktigaste klimatmålet, att staden skulle nå totalt 454 000 ton minskade utsläpp, inte har nåtts. Kommunstyrelsen är den största bromsklossen för stadens klimatarbete, med ett mål om att nå 221 400 ton utsläppsminskningar har man bara nått 68 732. Även Trafiknämnden och Stockholm vatten och avfall har tagit på tok för lätt på klimatfrågan. Det är också tydligt att styret måste öka takten att få ner utsläppen från upphandlade livsmedel och när det gäller andel matavfall som går till biologisk behandling är det illavarslande av staden. Andel inköpta ekologiska måltider är heller långt från att nå målet – målet i sig borde skrivas om för att istället främja närodlat. Sist men inte minst på miljö- och klimatområdet så hade staden ett mål om att testa två innovativa bullerskydd, man lyckades med noll.

Att människor är trygga där de bor är en av samhällets viktigaste uppgifter och inget begränsar människors frihet så som otrygghet. Gängen måste bort från Stockholms gator. Centerpartiet vill öka tryggheten genom att satsa på samarbeten med civilsamhället och mellan skola, socialtjänst och polis. Centerpartiet vill att kommunstyrelsen leder arbetet med att dubblera antalet ordningsvakter i staden för att se till att öka tryggheten på gator, torg och idrottsplatser. Det har också blivit vanligare att tjejer/kvinnor dras in i grov brottslighet och gängkriminalitet. Kvinnors roll i gängen skiljer sig ofta från männens. Studier visar att kvinnors inblandning i den organiserade brottsligheten många gånger förbises av polis, socialtjänst, sjukvård och andra viktiga samhällsaktörer. Därför behövs ett omtag och en helt ny utformning av ett avhoppningsprogram som beaktar både våld i nära relation, det kriminella tankemönstret och den stora hotbilden. Centerpartiet vill att staden inrättar en avhoppningsverksamhet med samlad specialkompetens för kvinnor som önskar att lämna gängkriminalitet

Inga skattepengar ska gå till att hålla kriminella under armarna – därför vill vi att kommunstyrelsen ska tillse att samtliga nämnder arbetar effektivt för att förhindra, upptäcka och beivra felaktiga utbetalningar. Kvinnors trygghet är av särskild vikt för Centerpartiet. I vår budgetreservation vill vi se ett särskilt lämningsprogram för våldsutsatta vuxna och barnfamiljer och vi vill se en större likvärdighet i hela staden. Staden ska fortsätta jobba och utveckla Relationsvårdscentrum (RVC) för individuellt stöd till alla samt införa stöd till unga som utsätts för våld i nära relation. Alla kvinnor i Stockholm ska veta vilka rättigheter de har och vilket stöd de kan få från samhället. Här väljer kvinnor själva vad de vill jobba med, vad de vill ha på sig, vem de vill leva med eller om de vill skiljas. Det är rättigheter som gäller alla i Stockholm. Kampen mot våldsbejakande extremism är även den en viktig trygghetsfråga. Högerextrema extremister attackerade för bara några få månader ett politiskt möte i Gubbängen. Att det helt saknas skrivningar om detta i tertialrapporten och vad som görs för att motarbeta detta är därför anmärkningsvärt.

Stockholm förtjänar en skola och förskola i världsklass, där skattepengar kommer till bäst nytta. Därför är det sorgligt att närmare hälften av eleverna i årskurs 5 och årskurs 8 uppger att de inte kan arbeta i lugn och ro på lektionerna – samtidigt som barngrupperna blir allt större i förskolan. Styret behöver prioritera skolan hårdare. En trygg stad är också en stad med ett levande civilsamhälle. Här är ungdomars idrottande och deltagande i föreningslivet särskilt viktigt, därför är det olyckligt att andelen ungdomar som deltar i föreningsliv sjunker. Centerpartiet vill prioritera ungdomars idrottande och föreningsliv mer. Stockholm har ett stort underskott av idrottsanläggningar och för att kunna bygga ikapp behöver vi bygga enklare och funktionella idrottsbyggnader. Centerpartiet ser med oro att majoriteten inte prioriterar idrottsanläggningar tillräckligt högt. Det behövs byggas fler idrottsanläggningar så att alla barn och unga som vill idrotta kan idrotta och det är av stor vikt att anläggningsstrategin uppnås till 2030.

Stadens internationella relationer och engagemang i internationella organisationer leds av kommunstyrelsen. Mot bakgrund av rådande säkerhetsläge i Europa ska

särskilt Kyiv och andra ukrainska städer stödjas av staden med såväl strategiska som operativa och finansiella insatser. I detta kan även lärdomar dras för stadens eget beredskapsarbete. Vänortssamarbeten bör påbörjas med fler städer i Ukraina.

Långsiktigt behöver Stockholms stad komma till bukt med de kraftigt ökande investeringsutgifterna och få kontroll över kostnadsutvecklingen.

Feriejobben har ett viktigt syfte att ge fler unga en första rad på cv:t och bidrar till att fungera som en förebyggande insats genom att ge ungdomar meningsfulla uppgifter och en första egen lön. Det är bra att staden väntas nå de 11 000 feriejobb enligt indikatorn.

Centerpartiet vill staka ut en hoppfull väg framåt för ett Stockholm som håller ihop. Det är vår politik som ger de bästa förutsättningarna att göra visionen om det öppna, företagsamma, gröna, trygga och innovativa Stockholm till verklighet.